

31-ша СЕСІЯ

CG31(2016)10final
21 жовтня 2016 року

Бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням

Комітет із питань врядування

Доповідач: ¹ Кеті БЕННЕТТ, Ірландія (L, Північна)

Резолюція 405 (2016)..... 2
Пояснювальна записка 4

Підсумок

Ця доповідь демонструє те, що в той час, як первинною метою є пропагування рівноправ'я та розширення прав і можливостей жінок через інтеграцію гендеру як категорії аналізу та управління бюджетом, бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, також сприяло включенню гендерної рівності до порядку денного в рамках розвитку демократичних установ, зміцнення і розширення більш всеосяжної практики бюджетної роботи, орієнтованої на соціальну справедливість і сприяння вдосконаленню управління шляхом підвищення прозорості, підзвітності, результативності та ефективності управління державним фінансуванням.

У доповіді запропоновано, аби місцеві й регіональні органи влади об'єднувалися заради заохочення органів державної влади до того, щоб державні стратегії в ділянці рівноправ'я виділяли кошти для здійснення бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням на місцевому та регіональному рівнях. Доповідач також закликає місцеві і регіональні органи влади впровадити методи бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, у свої річні бюджети і обмінюватись думками та позитивним досвідом із містами й регіонами, які вже прийняли такий підхід. Місцевим та регіональним органам влади пропонують розробити механізм для консультування й залучення громадянського суспільства, із тим щоб скористатися своїм досвідом у цій галузі.

1 L: Палата місцевих влад / R: Палата регіонів EPP/CCE: Група Європейської народної партії в Конгресі SOC: Група соціалістів
ILDG: Незалежна група ліберал-демократів
ECR: Група європейських консерваторів та реформістів
NR: Не зареєстровані

Резолюція 405 (2016 рік)²

1. Боротьба за досягнення гендерної рівності – одного з ключових прав, закріпленого в Європейській конвенції з прав людини, – залишається великим викликом для країн-членів Ради Європи на всіх урядових рівнях. У 2006 році міністри з питань рівноправ'я між жінками та чоловіками країн-членів Ради Європи заявили, що однією з головних цілей будь-якого демократичного суспільства має бути досягнення де-факто гендерної рівності та що не може бути сталого економічного розвитку без повної участі жінок.

2. У Стратегії гендерної рівності Ради Європи на 2014-2017 роки державні та регіональні (там, де це доречно) органи влади країн-членів взяли на себе зобов'язання дотримуватися більшої гендерної рівності у всіх сферах, з особливим наголосом на конкретних галузях, особливо на галузі місцевого самоврядування, та закликали Конгрес зробити внесок у цю стратегію за допомогою його політики та заходів (Стратегічна ціль 5.)

3. Для досягнення відчутного прогресу в цій ділянці необхідно впровадити і застосовувати інструменти та інституційні механізми, як це було визнано Комітетом міністрів у Рекомендації від 2007 року. У зв'язку з цим бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, довело те, що саме такий захід є найбільш ефективним інструментом, який дозволяє поставити гендерну рівність серед пріоритетних завдань та забезпечує збалансований гендерний підхід до державної служби.

4. Аналіз бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, залежить від наявності точних даних. Для того щоб місцеві та регіональні органи влади змогли застосовувати такий інструмент на широкій основі, необхідно зібрати й проаналізувати надійні дані, диференційовані за статевою ознакою на загальнонаціональному рівні. Під час розробки місцевих або регіональних бюджетів важливо, щоб посадові особи мали гендерні аналітичні навички для того, аби мати змогу використати ці дані.

5. Відтак Конгрес,

a. спираючись на:

i. Стратегію гендерної рівності Ради Європи на 2014-2017 роки;

ii. Рекомендацію CM/Rec(2007)17 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам щодо стандартів та механізмів гендерної рівності;

b. рекомендує асоціаціям місцевих та регіональних органів влади:

i. заохочувати міністрів фінансів й інших високопоставлених працівників, які займаються бюджетною політикою та її здійсненням, до забезпечення того, аби національні чи регіональні (за потреби) стратегії в ділянці рівноправ'я передбачали кошти для здійснення бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням на місцевому та регіональному рівнях;

ii. заохочувати уряди держав забезпечувати те, щоб службовці їхніх органів статистики збирали статистичні дані, диференційовані за статевою ознакою у всіх галузях цільової програми;

iii. заохочувати вивчення й поширення інструментів аналізу, інструментів для гендерної організації бюджету та інструментів бюджетної звітності;

iv. заохочувати місцеві й регіональні органи влади до розвитку пілотних проектів щодо здійснення бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, а також підтримувати реалізацію таких проектів;

v. забезпечувати або заохочувати підготовку щодо аналітичних умінь, пов'язаних із гендерним питанням для посадових осіб, які займаються складанням бюджетів місцевих та регіональних органів влади;

c. рекомендує, щоб місцеві та регіональні органи влади:

i. реалізовували під час складання своїх річних бюджетів методику бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, із використанням певних інструментів, таких як оцінка політики щодо гендерних питань, аналіз державних витрат та податків, диференційованих за статтю, оцінка адресатів програм, диференційованих за статтю, а також гендерно чутливі бюджетні звіти;

ii. забезпечували механізми моніторингу такої практики на місцевих рівнях;

iii. обмінювались корисним досвідом із тими містами та регіонами, які вже практикують такий підхід;

iv. розробили механізми для проведення консультацій із громадянським суспільством, яке стало рушійною силою багатьох ініціатив у ділянці бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням у Європі та за її межами, із тим щоб скористатися його досвідом у цій галузі.

² Обговорено та ухвалено Конгресом 20 жовтня 2016 року, 2 засідання (див. Документ CG31(2016)10final, доповідач: Кеті БЕННЕТТ, Ірландія (L, Північна).

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА³

Зміст

I	Вступ.....	3
II	Що таке бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням?.....	4
III	Бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, та бюджетна реформа	5
IV	Економічний кейс для бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням.....	5
V	Практичні завдання	6
	A. Ініціативи державного рівня.....	6
	B. Регіональні ініціативи	9
	C. Ініціативи міст.....	10
VI	Спостереження за бюджетування програм, пов'язаних з гендерним питанням у Європі	12

I. Вступ

1. Упродовж останніх 5 років бюджетуванню програм, пов'язаних із гендерним питанням, приділяло багато уваги широке коло зацікавлених сторін, які прагнуть досягти рівноправ'я між жінками й чоловіками та розширити права і можливостей жінок. Традиційно склався погляд на бюджет як на нейтральний за гендерною ознакою інструмент, відтак опір міністерств фінансів щодо засвоєння питання гендерної рівності поступився місцем широкому та різноманітному діапазону експериментів, адаптації та інтеграції. На конференції, яка проходила в Бельгії у 2001 році, Тоні Хаттон, Директор відділу державного управління Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР,) говорив про те, що бюджет є ареною, «на якій цілі політики узгоджуються та реалізуються в рамках конкретних термінів, тим самим формуючи економічні та політичні пріоритети країн». Ця конференція об'єднала такі організації як ООН Жінки, Рада міністрів країн Скандинавії та Бельгії, а також ОЕСР. Результатом конференції стало визначення цільового завдання щодо впровадження бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, у всіх державах-членах Європейського союзу до 2015 року. З того часу в Європі можна зауважити безліч ініціатив у ділянці бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням.

2. Розроблений, як правило, у контексті гендерної рівності концептуальний розвиток бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, багато в чому обумовлений великою частиною роботи Ради Європи (РЄ). Після роботи над визначенням та розробки концептуальної моделі гендерної рівності, яка перетворилася на міжнародний стандарт, Керівний комітет із питань рівноправ'я між жінками та чоловіками Ради Європи (CDEG) почав більш докладно розглядати доступні методики для реалізації гендерної рівності та узгодив те, що бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, повинен бути пріоритетним, оскільки бюджет грає важливу роль як політичний інструмент та інструмент планування. Комітет призначив Групу спеціалістів із метою підготовки визначення бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, методології його реалізації та практичних прикладів на місцевому, регіональному та державному рівнях. Цей звіт було опубліковано у 2005 році⁴. Крім того, у 2009 році CDEG доручив підготувати навчальний посібник із практичного впровадження бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, який отримав значну розповсюдженість у багатьох країнах-членах та був перекладений на декілька мов⁵. Європейська хартія рівності жінок і чоловіків у житті місцевих громад, яку прийняла Рада європейських муніципалітетів та регіонів у 2006 році, передбачає бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, як механізм інтеграції гендерної концепції.

3. Стратегія гендерної рівності РЄ на 2014-2017 роки має на меті впровадити гендерну рівність усієї своєї політики та заходів. Окрім того, Комітет міністрів РЄ наполегливо закликає країни-члени ухвалити належні методології, включаючи бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, що прискорить впровадження гендерної рівності.

4. Рекомендація Комітету міністрів (2007)17 "Про стандарти та механізми гендерної рівності" та Ціль 5 Стратегії гендерної рівності покликаються на таку ціль: "Реалізація стратегії досягнення гендерної рівності в політиці та усіх заходах" РЄ. Також згадана ціль апелює до бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням: "У своїх рекомендаціях до країн-членів із питань стандартів та механізмів гендерної рівності Комітет міністрів Ради Європи нагадує про важливість прийняття методологій для реалізації стратегії гендерної рівності, включаючи бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, гендерний аналіз та

³ Доповідач хотів би подякувати Шейлі Куїнн (округ Вілков, Ірландія) за її значний внесок у підготовку цього звіту. ⁴ EG-S-GB (2004) RAP FIN – "Бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням: заключний звіт групи фахівців".

⁵ Квінн С., 2009 рік: Навчальний посібник з практичного впровадження гендерно чутливого бюджетування, Рада Європи, Страсбург.

оцінку впливу гендерних аспектів. Досвід показує, що навіть найбільш зацікавлені в цьому плані країни вважають, що досягти гендерної рівності – важко”.

5. Бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, було корисним інструментом на декількох різних рівнях за останні роки. Оскільки первинною метою є прогрес у рівноправ'ї та розширення прав і можливостей жінок через інтеграцію гендеру як категорії аналізу та контролю бюджетування, бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, також грало важливу роль у:

- винесенні на порядок денний гендерної рівності у рамках розвитку демократичних установ;
- діях як важелі для активізації громадянського суспільства, особливо для представницьких жіночих груп;
- забезпеченні розуміння бюджетного процесу, який у більшості країн світу доступний тільки небагатьом елітам;
- забезпеченні захисників гендерної рівності навичками та впевненістю для взаємодії з відповідними посадовими особами й особами, які приймають рішення, щодо бюджетних питань;
- розширенні та розвитку ширшої практики бюджетної роботи, орієнтованої на соціальну справедливість, яка включає в себе бюджетування на основі участі, складання бюджету для дітей, бюджети громадян тощо;
- сприянні вдосконаленню управління шляхом підвищення прозорості, підзвітності, ефективності та дієвості управління державними фінансами;
- демістифікації арени управління державними фінансами та ширшої арени фінансів.

6. Згідно зі вступом, викладеним вище, пропонований звіт спробує відповісти на таке питання: що таке бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням? На початковому етапі було використано визначення, яке розробила група фахівців із гендерно орієнтованого бюджетування CDEG. Ця ж група також буде намагатися вирішувати питання до певної міри хибного розуміння, що постало. Потім у доповіді буде представлено низку тематичних досліджень – як на державному, так та на регіональному рівні – із Європейського Союзу та країн із перехідною економікою. Нарешті, у доповіді подано деякі зауваження щодо переваг використання бюджету як інструменту для просування гендерної рівності, а також реагування на сучасні виклики.

II. Що таке бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням?

7. Беручи до уваги дефініцію РЄ про гендерну рівність, група фахівців із гендерно орієнтованого бюджетування CDEG сформулювала таке визначення бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням:

"Бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, – це послуговування гендерною рівністю під час підготовки та розгляду бюджету. Мається на увазі гендерна оцінка бюджетів, яка поєднує гендерну концепцію на всіх рівнях підготовки та розгляду бюджету й зміну структури державних доходів та витрат із метою сприяння гендерній рівності”.

8. Визначене таким чином бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, є невід'ємною частиною гендерної рівності. Якщо гендерну рівність належить здійснювати на цьому підґрунті, тоді бюджет повинен привертати пильну увагу поряд із перевіркою та переорієнтуванням політики. Тим не менш, позаяк існує нерівномірний розподіл повноважень між жінками та чоловіками в межах суспільства, а також економічна нерівність, різні житлові умови та соціальні ролі, державні бюджети по-різному впливають на жінок та чоловіків. Бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, прагне зробити гендерні наслідки бюджетів видимими та змінити їх на інструмент для збільшення гендерної рівності як у межах доходів через гендерно чутливу фіскальну політику, так і в межах видатків. Розрив між заявленою політикою та її задовільною об'єктивізацією на рівні фінансових засобів давно визнано як особливу розбіжність між прийняттям політичних рішень та розподілом ресурсів. Така ситуація притаманна усім політичним сферам діяльності, не тільки в царині гендерної рівності. Із таким недвозначним зосередженням на бюджеті бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, має потенціал для подолання розриву між процесом розробки політики та процесом складання бюджету.

9. Важливий і, як дехто може сказати, радикальний аспект бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, полягає в тому, що він об'єднує два набори даних та осіб, що визначають політику, яких традиційно тримали окремо: дані про гендерну рівність та дані про державні фінанси. Короткий виклад політики гендерної рівності найчастіше належить до портфеля соціального забезпечення; державний фінансовий портфель вважають гендерно нейтральним та вільним від оцінних суджень, а отже, таким, що не має потенціалу впливати на гендерну рівність. Це означає, що заходи щодо вирішення проблеми гендерної нерівності не розглядають у контексті управління державними фінансами. Бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, змінило змалювану парадигму методики управління та продемонструвало не тільки дієвість, а й необхідність виводити питання гендерної рівності на бюджетну арену. Важливо відзначити, що бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, є важливим механізмом забезпечення більшої узгодженості між економічними цілями та соціальними зобов'язаннями. Розробка проблематики гендерної рівності в межах економічного дискурсу має ефект "звільнення" гендеру з арени "м'яких" соціальних проблем "до рівня макроекономіки, який часто вважають технічним, позаоцінним та гендерно нейтральним"⁶.

III. Бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, та бюджетна реформа

10. У той час, коли гендерна рівність – це керівні принципи головної політики для реалізації бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, ініціативи реформи гендерної рівності у декількох

юрисдикціях забезпечили робочі відправні точки для включення гендерної проблематики як додаткової категорії аналізу та контролю. У багатьох реформах громадського сектору щодо бюджетування за останні десять років зазнали найбільшого впливу ті реформи, які працюють із питанням ефективності. На базовому рівні йдеться про включення до бюджету даних ефективності з метою надання допомоги особам, які приймають рішення щодо оцінки того, яким чином різні програми роблять внесок у досягнення політики та пріоритетів уряду. Підготовка інформації про ефективність є тривалою, широко розповсюдженою тенденцією, що розвивається. У теперішній час більшість країн-членів ОЕСР демонструють цілі ефективності в парламенті та в суспільстві або в загальнодержавних планах ефективності чи в міністерських планах або в планах установ.⁷

11. За своєю основною логікою бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, стосується поліпшення результатів політики державних фінансів, зокрема результатів гендерної рівності. Це, по суті, орієнтований на людей підхід до складання та виконання бюджету. Таким чином, ідеться про стратегію, яка доповнює інші бюджетні реформи та процеси вдосконалення, здійснювані багатьма урядами в Європі та за її межами⁸. Мотивована турботою про підзвітність та ефективність, така тенденція полягає в тому, щоб перейти від бюджетної системи, що зосереджена на вихідних даних, до тієї, що акцентує свою увагу на результатах⁹. Результати планування та вимірювання результатів у бюджетних рішеннях стають критичним. У разі, коли державних послуг не надають або не досягають прогнозованих результатів, механізмів середньотривалої та довготривалої експертизи, таких як Огляд витрат бюджету у Великобританії, потребуватиме коригувань не тільки розподіл ресурсів за секторами, а й стратегічне орієнтування, яке забезпечує виконання профінансованих програм. Бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, яке сфокусовано на наданні кращих результатів із гендерної рівності, дуже покладається на знання фактичних потреб користувачів громадських послуг, а відтак і цільових послуг. Виконання фактичних потреб означає знання того, як гендер інформує про ці потреби, і ставить під сумнів імовірний гендерний нейтралітет бюджетів.

IV.12. Економічний кейс для бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням

Коріння економічного аргументу для бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, полягають у концепції екстерналій; концепція зазвичай зрозуміла в контексті економічної ефективності. Втручання держави в економіку найчастіше обґрунтовують екстерналіями, яких на приватному ринку не цілком враховано, якщо все залишити, як є. Фіксований розмір внеску жіноцтва в економіку включає в себе їхню репродуктивну роботу й турботу жінок про сім'ю та громаду. Така робота є неоплачуваною, її не враховують у рамках системи національних рахунків, а проте, вона створює позитивні соціальні та економічні екстерналії. Крім того, є значні дослідження, які показують, що перехід до фактичного рівноправ'я між жінками та чоловіками може сприяти більш високим темпам економічного зростання та більшій економічній стабільності. Політика уряду, яка спрямована на поліпшення становища жінок, є не тільки питанням прав людини і справедливості, а й проблемою економічної ефективності. Перерозподіл державних коштів з урахуванням реальних потреб всіх верств населення дозволяє поліпшити превентивні заходи, а кінцевим ефектом можуть стати заощадження державних бюджетів і більш високий рівень добробуту. Коли рівень розширення економічних прав жінок нижчий за свій потенціал – це неефективно. Аналогічним чином, за умов збільшення рівня економічної активності жінок, забезпечення їхньої більш стабільної зайнятості та ліквідації дискримінації за статевою ознакою на робочому місці, існує більше шансів на скорочення бідності. Отже, сутність бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, полягає у вивченні того, як розподіл бюджету впливає на економічні та соціальні можливості жінок та чоловіків. Як зауважила економіст МВФ Джанет Стоцкі: "Бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, – це просто якісне бюджетування"¹⁰.

⁶ Голфуд, Наталі, (2006 рік). Бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням: його корисність у програмних підходах до надання допомоги, Довідник з гендерних питань ЄС, 7 ОЕСР, 2005 рік. Модернізація уряду: шлях вперед, Видання ОЕСР, Париж.

⁸ Шарп, Р. (2003 рік). Бюджетування заради рівності: гендерні бюджетні ініціативи в рамках бюджетування, орієнтованого на ефективність. Жіночий фонду розвитку ООН (UNIFEM).

⁹ Джойс, Філіп Дж. 2003 рік. Зв'язування ефективності та бюджетування: можливості при підготовці та розгляді федерального бюджету, Центр IBM для бізнесу та уряду, округ Арлінгтон, штат Вірджинія.

¹⁰ Джанет Г. Стоцкі (2006 рік). Бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, Робочий документ МВФ, Департамент з бюджетних питань.

Хибні розуміння

13. Щоб зрозуміти, що таке бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, важливо зрозуміти, що ним не є.
- бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, – це не окремі бюджети для чоловіків та жінок;
 - ідеться не про частку 50/50 державних витрат на жінок і чоловіків;
 - бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, не обов'язково означає збільшення витрат на жінок.
14. Основним обґрунтуванням для бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, є те, що бенефіціари бюджетних рішень – чоловіки і жінки, хлопчики і дівчатка, як одержувачі державних послуг, так і суспільних благ, а також як платники податків, мають різні потреби й очікування через ту роль, яку вони грають у сім'ї, суспільстві, на ринку праці та в економіці. Основним питанням, яке управляє аналізом бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, є таке: як окреслена бюджетна діяльність впливає на гендерну рівність: i) чи залишає вона її незмінною; ii) чи покращує вона гендерну рівність; iii) чи вона погіршує ситуацію? (Елсон, 2004 рік)

V. Практичні завдання**A. Ініціативи державного рівня***Австрія*

15. Федеральне рішення Ради міністрів у березні 2004 року поставило на офіційне становище в Австрії бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням. Подальший аналіз було включено в бюджетну документацію і в законодавчі тексти, що стосуються Законів про федеральні фінанси для бюджетів '05 / '06 і '07 / '08. У 2006 році Федеральне міністерство фінансів ввело регулювання, щоб дати правову основу для цього нового інструменту, який потім іменується «гендерні аудити». На той момент цей підхід був проектно-орієнтований, розроблений для виділення окремих граф бюджету або завдання. Метою цих пілотних проектів було створення підґрунтя для активного залучення в суспільне життя або інтеграції гендеру як категорії аналізу в межах процесу усїєї підготовки та розгляду бюджету.

16. Гендерна рівність надає комплексну програму рамкової концепції для бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, в Австрії, як це відбувається у всій Європі. У той же час процес реформи бюджету Австрії послужив засобом інституціоналізації бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням. Бюджетна реформа вимагала змін ц конститутції, а також нове конституційне бюджетне законодавство, а принцип використання бюджету для досягнення гендерної рівності було включено в обидва правових документа. Стаття 13 Конституції передбачає, що управління бюджетом має бути орієнтоване на реалізацію фактичного рівноправ'я між жінками та чоловіками. Нове конституційне бюджетне законодавство також покликається на «ефективну» рівність як на мету управління бюджетом. Це положення застосовують до всіх рівнів уряду – центрального, регіонального і місцевого.

17. Бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, в Австрії привернуло всесвітню увагу частково з причини його конституційного та законодавчого обґрунтування, частково через його просування тодішнім керівником управління державним бюджетом та фінансовими питаннями. З урахуванням гендерної концепції, яку було включено до усіх бюджетних установ, включаючи функції Федерального аудиторського суду, бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, в Австрії є одним з найбільш інституційно надійних прикладів в Європі.

18. Основний методологічний підхід полягає у визначенні цілей гендерної рівності для кожної бюджетної графі. Унікальною особливістю підходу Австрії є включення мети гендерної рівності в дохідну частину бюджету.

19. Оцінка 2015 року звернула увагу на недостатньо точні цілі гендерної рівності, які відображають складність предмета. Як приклад, що вказує на те, що жінки повинні складати 50% від даної цільової групи, є погано продумана мета гендерної рівності. Таким чином, цілі не є достатньо амбітними, а відсутність даних означає, що цілі гендерної рівності не є предметом оцінки, таким чином, контроль результатів не працює (Хаммершмід, 2015 рік).

Бельгія

20. Законодавство також підтримує ініціативу Бельгії щодо бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням; у цьому випадку закон набрав чинності 2007 року для забезпечення виконання країною її зобов'язань на Пекінській платформі дій (BPfA). До цього уряд Бельгії під час свого головування в ЄС у 2001 році організував конференцію високого рівня з бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням. Конференція простимулювала декілька пілотних ініціатив у всій Європі. У Бельгії Федеральне міністерство зайнятості та рівних можливостей очолило федеральний бельгійський експериментальний проект із бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням. Мета полягала в тому, щоб дослідити можливість

здійснення бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, у федеральних держустановах Бельгії.

21. У рамках цього пілотного проекту проводили корисні уроки та створювали підґрунтя для об'єднання усіх особливих гендерних мандатів бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, згідно із законом про гендерну рівність від 2007 року. Метод, викладений у законі, вимагає, щоб кожен проект загального бюджету супроводжувався "гендерною запискою", яка б показала фінансовий внесок кожного департаменту в діяльність, спрямовану на підтримку гендерної рівності. Для надання допомоги в цьому обліковому процесі департаменти зобов'язані оцінювати всі свої бюджетні асигнування відповідно до їхньої відповідності гендерної рівності. У межах цієї системи бюджетні елементи Категорії 1 вважаються такими, що не мають стосунку до гендерної рівності; елементи Категорії 2 — це ті, які конкретно націлені на досягнення гендерної рівності; і, нарешті, елементи Категорії 3 — це ті, які орієнтовані на великі верстви населення і, ймовірно, можуть мати потенціал для впливу на гендерну рівність. Ніякої діяльності щодо асигнування категорії 1 не потрібно. Елементи Категорії 2 повинні бути включені в гендерну записку, зазначену в законодавстві. Елементи Категорії 3 підлягають "гендерному тесту", відомому ще як "Оцінка впливу гендерних аспектів".

22. Важливим аспектом закону є вимога диференціювати за статтю всі статистичні дані, підготовлені державною адміністрацією, і використовувати ці статистичні дані для розробки гендерних показників. Загальна політика уряду щодо гендерної рівності стратегічно пов'язана з бюджетом через вимогу новопризначеного уряду визначити цілі гендерної рівності на термін повноважень уряду. Ці цілі повинні бути відображені в «гендерній записці», яка тепер є частиною річної бюджетної документації. Крім того, закон передбачає створення міжвідомчої координаційної групи, у яку входять високопоставлені члени міністерських кабінетів та представники федеральних адміністрацій для того, щоб стежити за інституціоналізацією бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням. Насамкінець, було дано завдання Європейському інституту гендерної рівності (IERN) надати наставництво та підтримку.

23. В останні роки бельгійська адміністрація відчула політичну нестабільність, яка, ймовірно, становить виклик таким інноваціям у політиці, як бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням. Оцінки, проведені IERN, не змогли зібрати достатні дані для визначення результатів.

"Колишня Югославська Республіка Македонія"

24. ООН Жінки протягом декількох років підтримують ініціативи в ділянці бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням у Європі (як і в інших частинах світу), забезпечуючи постійну експертну підтримку і спираючись на зразки кращої практики із Західної Європи. Спочатку основну увагу приділяли Албанії, Боснії і Герцеговині та "колишній Югославській Республіці Македонія". Робота в цих країнах триває, і її було розширено до Республіки Молдова.

25. У серпні 2012 року уряд "колишньої Югославської Республіки Македонії" опублікував свою "Стратегію гендерно чутливого бюджетування" (SGRB). Правова основа Стратегії міститься в Законі про рівні можливості для жінок і чоловіків, який був прийнятий Асамблеєю "колишньої Югославської Республіки Македонії" в січні 2012 року. Стратегію розробила міжвідомча робоча група старших урядових адміністраторів за участю міжнародних експертів і підтримки ООН Жінки. Така стратегія зосереджена на трьох стратегічних напрямках:

- введення гендерної концепції у програми та бюджети бенефіціарів бюджету на центральному та місцевому рівнях;
- вдосконалення нормативно-правової бази для включення гендерно чутливого бюджетування;
- зміцнення інституційних механізмів та створення потенціалу, необхідного для включення гендерної концепції в розробку політики і програм та відповідних бюджетів.

У рамках цього документа викладено всеохопний набір заходів із визначеною відповідальністю і встановленими термінами. Деякі з цих заходів уже відбулися, у тому числі підготовка довідника з Гендерно чутливого бюджетування для користувачів бюджету.

26. "Колишня Югославська Республіка Македонія" розпочала перехід до програмного бюджету у 2008 році. Завдяки процесу стратегічного планування в бюджетних установах діяльність і проекти поділяються на окремі програми і підпрограми. Ця нова структура і спосіб підготовки бюджету ввела необхідність розробки показників. Однією з цілей складання програмного бюджету є вимір того, як бюджет виконує і встановлює індикатори для такої мети. Буде потрібно кілька років, перш ніж перехід до програмного бюджетування буде завершено. Таким чином, у даний час у країні існує поєднання постатейного бюджетування і бюджетування за програмами.

27. У якості підготовки для SGRB Міністерство праці та соціальної політики ввело аналіз підготовки та розгляду бюджету. У ході аналізу було проаналізовано успіхи в цій галузі, вироблені рекомендації щодо поліпшення і визначені відправні точки для гендерно чутливого бюджетування. Ключові рекомендації входять до SGRB, включаючи добір членів організацій громадянського суспільства, щоб бути частиною органу, який буде створений для контролю за реалізацією SGRB. Це буде підгрупа міжвідомчого консультативного та дорадчого органу, уповноваженого законом здійснювати нагляд за здійсненням Закону про рівні можливості для жінок і чоловіків. Орган повинен складатися з головних державних службовців, представників громадських організацій, асоціацій роботодавців, експертів, представників місцевого самоврядування, профспілок та інших організацій.

*Косово*¹¹

28. Косово є бенефіціаром значного рівня активності як на центральному, так і на муніципальному рівні в

ділянці бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, в основному ініційованого і підтримуваного національними донорськими організаціями¹². Основна увага приділялася, головним чином, підвищенню інформованості та розвитку спроможності.

29. Особливо варто відзначити роботу, підтриману GIZ, агенцією з надання допомоги з Німеччини, яка дозволила співпрацювати з Міністерством праці та соціального забезпечення (MLSW) і Жіночою мережею Косово (KWN), використовувати інструменти бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням для складання бюджетного документа на 2015 рік, а також для підготовки до MTEF (середньострокового прогнозу витрат) на 2016-2019 роки. Організація MLSW була обрана для цієї пілотної справи через її безпосередню актуальність і потенціал для негайного суттєвого впливу на гендерну рівність, а також тому, що Міністерство збило значний рівень даних, диференційованих за статевою ознакою. Вправа створила важливе навчання, і було підготовлено безліч корисних посібників. Необхідно відзначити і те, що поточна співпраця між KWN і MLSW та Агенцією з гендерної рівності (AGE) призвела до включення в офіційні бюджетні установи важливих стратегій гендерного бюджету. Вони включають у себе інструкції з гендерних питань для бюджетного циркуляру і підготовку статистичного документа, який демонструє тенденції в розподілі диференційованих за статевою ознакою витрат кожного відомства. У червні 2015 року новий закон про гендерну рівність¹³ вимагає, щоб усі установи Республіки Косово приймали бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, і надавали особливу роль агенції AGE, яка приєднується до офісу Прем'єр-міністра, при здійсненні нагляду за реалізацією бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням.

Республіка Молдова

30. Республіка Молдова бере участь у комплексній програмі модернізації і реформи, що охоплює державне управління, бюджетні процеси і надання державних послуг. Серед найбільш значних реформ — гармонізація та уніфікація бюджету (зняття позабюджетних витрат), введення середньотермінового прогнозу витрат (MTEF), адекватного бюджетного покриття державних гарантій і регулярного макроекономічного прогнозування.

31. Реалізація бюджетування, орієнтованого на результат (РВВ), — основне у програмі реформи. Закон про місцеві державні фінанси пройшов читання в парламенті та набув чинності в січні 2015 року. Всі рівні влади — центральні регіональні та місцеві — планують перейти до РВВ до 2016 року.

32. Модель, розроблена Австрією, забезпечувала синхронність із Республікою Молдова, особливо в тому, як Австрія використовувала свій процес бюджетної реформи для інституціоналізації бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням. Таким чином, у 2012 році відбувся навчальний візит до Австрії. Зовсім недавно аналогічний ознайомчий візит для ключових посадових осіб був організований урядом Ісландії, де бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, дуже успішно набуло розвитку.

33. Остання ініціатива в Республіці Молдова включає в себе перегляд і оновлення модулів післядипломної освіти із GRB і розширення курсів для включення в нього рівня неписьменності, а також короткотермінові курси. Це також включає в себе розробку нових знань та рекламних продуктів. Для консультування і навчання ASEM запрошувався міжнародний консультант, академічна установа, відповідальна за надання переглянутої і розширеної академічної навчальної програми.

11 Усі покликання на Косово*, чи то територія, установи чи населення, у цьому тексті потрібно розуміти в повній відповідності з резолюцією 1244 Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй і без шкоди для статусу Косово.

12 У першу чергу Швейцарія, США, Австрія і Німеччина 13 Закон № 05 / L -020- +

B. Регіональні ініціативи

Берлін

34. Німеччина не займається бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, на центральному урядовому рівні. Тим не менш, вона здійснила техніко-економічне обґрунтування, опубліковане у 2006 році. Нещодавнє дослідження (Квінн, 2015 рік), у якому розглянуто, чому Австрія та Німеччина обрали різні шляхи щодо бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, показує, що інтерактивний ефект багатьох чинників спричинив різні результати в обох випадках. Німеччина не могла скористатися можливістю адміністративної реформи, яка дозволила австрійському федеральному уряду «підігнати» свої більш політичні інновації в ділянці бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, під уявну управлінську / технічну інновацію. Що ще більш важливо, це те, що федеральний уряд у Німеччині вважав, що бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, найкраще виконується на більш низьких рівнях управління, оскільки надання державних послуг, а отже, витрачання коштів передається на ці рівні управління. Ряд міст у Німеччині в тій чи іншій мірі займається бюджетуванням програм, пов'язаних із гендерним питанням, працюючи над перерозподілом державних коштів для досягнення більш цілеспрямованих, а отже, справедливих результатів для жінок і чоловіків. Таким чином, хоча федеральний уряд звільнив себе від відповідальності за бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, на державному рівні, проте він погодився з тим, що якщо уряд в майбутньому приступить до бюджетної реформи, то настане час переглянути свою позицію з бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням.

35. На рівні Ландера і Міста в Німеччині існує ряд динамічних ініціатив щодо бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням. Можливо, найбільш успішним і стійким є Берлін. За підтримки парламенту і на чолі з Департаментом фінансів Сенату, Берлін працює з бюджетуванням програм, пов'язаних із гендерним питанням з 2003 року. Першою метою було підвищення прозорості підготовки та розгляду бюджету. У рамках пілотного проекту були розглянуті інституційні трансферти, і було зосередження на включенні даних, розбитих за статтю до бюджетів на 2005 і 2006 роки. Цей процес здійснюється міжвідомчою робочою групою, що складається зі старших посадових осіб з Департаменту фінансів та Департаменту праці, інтеграції і жінок. У перші дні представники цієї групи були представниками громадянського суспільства.

36. Протягом кількох років основна увага приділялася збільшенню обсягу відповідної гендерної інформації в бюджеті. Останнім часом процедура еволюціонувала з уведенням механізму, який дозволив би змістити бюджетні асигнування, поліпшити результати гендерної рівності. Це означало поглиблення аналізу, що дозволяє чиновникам виходити за рамки визначення бенефіціарів державних послуг як чоловіків, так і жінок. Оскільки бюджетуванням програм, пов'язаних із гендерним питанням не пов'язане з розподілом бюджету між чоловіками і жінками на 50/50, для всебічного аналізу гендерних потреб як чоловіків, так і жінок потрібна гендерна експертиза.

37. Останній бюджет Сенату Берліна (2016-2017 роки) демонструє ефективність нового керівного інструменту. Аналіз бюджету, диференційований за статевою ознакою, пов'язаний як з внутрішнім, так і з зовнішнім використанням: тобто з тим, як розподіляються ресурси між чоловіками та жінками, а також на програми, що надаються гендерній громадськості. Кожна глава бюджету починається з розбивки даних, державних службовців, диференційованих за статевою ознакою. Це супроводжується розбивкою місячної зарплати і поясненням очевидного розриву в оплаті праці чоловіків і жінок. Важливо відзначити, що при аналізі виявляється гендерний дисбаланс з точки зору бюджетних результатів між чоловіками і жінками, керівний механізм використовується для того, щоб направляти створювачів бюджету щодо того, як і в якій мірі необхідно переглянути заходи щодо виправлення гендерної нерівності.

Андалусія

38. Основою бюджетування програм, пов'язаних з гендерним питанням в Андалусії — це закон 2003 року "Про фінансні і адміністративні заходи". Закон встановлює два положення: по-перше, вимога про те, щоб регіональний бюджет, представлений парламенту, містив звіт "Звіт про вплив гендерних аспектів"¹⁴, а по-друге — створення

Комісії в рамках Міністерства фінансів для контролю за виконанням та затвердженням "Звіту про вплив гендерних аспектів". Особливим нововведенням є система класифікації G + для визначення пріоритетності тих бюджетних програм, які найбільш важливі для просування гендерної рівності. Для вибору програм використовуються чотири критерії, які:

- мають трансформаційну здатність;
- мають здатність впливати на великі масштаби;
- мають потенціал для скорочення гендерної нерівності та
- відносяться до зайнятості в адміністрації регіону.

¹⁴ Це було змодельовано на основі "Бюджетний звіт, сумісний з гендером" — одного з інструментів Секретаріату Співдружності

39. Процес підрахунку очок здійснюється за допомогою участі, що включає участь всіх адміністративних центрів по всіх бюджетних статтях, в поєднанні з об'єктивною інформацією про цільові групи користувачів послуг, а також академічних даних.

40. Хоча кожна установа відповідає за класифікацію своїх програм, їх повинна ухвалити Комісія з гендерного впливу (міжвідомчий координаційний орган). Крім того, кожна програма щорічно переглядається з урахуванням того, що в міру розвитку експертних знань серед персоналу програми, які раніше вважалися такими, що не мають чи мають меншу гендерну значущість, можуть бути перекваліфіковані з урахуванням гендерної значущості.

41. Після того, як буде проведена класифікація, плануються стратегічні цілі з відповідними заходами, а також показниками і системою оцінки та моніторингу. З моменту її впровадження методологія покращувалась з кожним роком з постійною програмою нарощування потенціалу для державних службовців. Процес організаційних перетворень лежить в основі переходу до гендерно чутливого бюджетування, у рамках якого основна увага приділяється зміні цінностей, пріоритетів і стереотипів за допомогою нових процесів навчання і надання експертної технічної допомоги.

42. "Звіт про вплив гендерних аспектів" бюджету 2010 року відмітила значний прогрес у досягненні мети стандартизації системи аналізу у повсякденній діяльності кожного агентства. Серед перерахованих досягнень є такі:

- зменшення кількості проектів, які визначаються як такі, що не мають гендерної актуальності;
- збільшення кількості та якості показників – ще 21 індикатор гендерної рівності між 2009 та 2010 роками;
- запровадження стратегічного посібника для кожної бюджетної діяльності, яке буде підтримуватися та оновлюватися з урахуванням прогресу у досягненні результатів гендерної рівності.

С. Ініціативи міст

Відень

43. Для міста Відня бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, є фінансовим інструментом, метою якого є облік гендерної невід'ємної частини бюджетної політики. Важливо, що це означає розширення традиційної підготовки та розгляду бюджету без створення окремих бюджетів. Відень почав займатися бюджетуванням програм, пов'язаних із гендерним питанням, у 2005 році. У 2009 році зобов'язання всіх рівнів уряду «прагнути до рівного статусу жінок і чоловіків в управлінні бюджетом» було закріплено в федеральній конституції (стаття 3, (13)).

44. Оскільки весь бюджет міста Відня підлягає процесу бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, першим кроком, зробленим посадовими особами бюджету, є оцінка актуальності даного бюджету для забезпечення гендерної рівності. Цей тест на гендерну релевантність широко використовується в інших юрисдикціях і є способом заохочення бюджетних чиновників, швидше за все, в перший раз враховувати гендерні аспекти. Роздуми про бенефіціарів державних послуг як чоловіків і жінок і розуміння того, що державна політика (включаючи бюджетну політику) впливає на чоловіків і жінок по-різному, дозволяє почати гендерний аналіз.

45. Для визначення того, чи можуть зміни в розподілі бюджету впливати на зміни можливостей і варіантів, використовуються інші інструменти. Також розглядається питання про те, як забезпечується надання послуг, для яких розробляється бюджет, з тим щоб забезпечити максимальний доступ для всіх — як чоловіків, так і жінок. У деяких випадках було встановлено, що не всі люди мають однаковий доступ до послуг Міста, а ресурси повинні бути спрямовані на поліпшення доступу.

46. Відень також застосовує підхід бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, до своєї політики закупівель і субсидій. Наприклад, відповідно до указу, опублікованому Головним виконавчим директором міста Відень, учасники торгів за контрактами на обслуговування повинні взяти на себе зобов'язання щодо здійснення заходів щодо заохочення жінок. Коли мова заходить про субсидії, що надаються Містом щодо культурних, дослідницьких і спортивних проектів, бонусні бали присуджуються проектам, у яких детально описується компонент гендерної рівності.

Рейк'явік

47. Бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, у Рейк'явіку почалося у 2011 році з пілотного проекту, коли мер створював для цієї мети керівну групу з мандатом на аналіз бюджету для визначення відмінностей у впливі на жінок і чоловіків та перегляд бюджетної політики та розподіл ресурсів для досягнення

результатів гендерної рівності¹⁵. Керівна група розробила план заходів для реалізації бюджетування програм, пов'язаних з гендерним питанням в місті.

48. На другому етапі у 2012 році запросили кожний міський департамент провести пілотний проект. Мета полягала в проведенні гендерного аналізу принаймні по одному аспекту їх бюджетної сфери. У всіх 16 пілотних проектах були поставлені, і підсумкові аналізи, які лягли в основу подальших заходів. У першому випадку керівною групою була запропонована і прийнята Міською радою зміни у підготовці та розгляді бюджету для забезпечення подальшого здійснення бюджетування програм, пов'язаних з гендерним питанням. Далі пішов комплекс проектів, що реалізуються в рамках відомчих областей обслуговування, спрямованих на поліпшення гендерної рівності в місті. У даний час місто знаходиться на четвертому етапі (2014-2018 років) бюджетування програм, пов'язаних з гендерним питанням, метою якого є повністю прив'язати цей підхід до підготовки та розгляду бюджету, застосовуючи його в усіх областях обслуговування і політики.

49. Однією з проблем, із якими стикаються Рейк'явік і інші міста, є відсутність даних, диференційованих за статевою ознакою. Незважаючи на те, що Закон Ісландії "Про гендерну рівність" за 2008 рік робить аналіз статистичних даних відповідно до гендерних зобов'язань, збір даних, розбитих за статтю був непослідовним і частковим, і залишається незавершеним.¹⁶

50. Місто також повідомляє про опір концепції в деяких секторах населення, наприклад, про те, що це стосується тільки жінок, і думка, що це всього лише рівне число жінок і чоловіків, які використовують певні суспільні послуги. Щоб протистояти цьому і супроводжувати розгортання проекту, місто організувало заходи щодо підвищення обізнаності (наприклад, симпозіум у 2015 році), а в 2016 році в Ісландському університеті пройшов курс по бюджетуванню програм, пов'язаних з гендерним питанням для більш детального вивчення цих питань.

Гетеборг

51. Швеція робить активні зусилля по включенню гендерної проблематики в свою економічну політику з 1980-х років, а в 1988 році до Бюджетного законопроект було внесено спеціальний додаток, щоб показати розподіл економічних ресурсів між жінками і чоловіками. З 2003 року цей додаток додається до Бюджетного звіту. У кінці 2014 року новоутворений уряд знову підтвердив бюджетування програм, пов'язаних з гендерним питанням, щоб поліпшити як прозорість бюджету, так і гендерну рівність (Квінн, 2016 рік).

52. Декілька міст у Швеції також займаються бюджетуванням програм, пов'язаних з гендерним питанням, причому Гетеборг є одним з найактивніших. Для Гетеборга бюджетуванням програм, пов'язаних з гендерним питанням — це питання виявлення людей, що стоять за цифрами. Розуміння того, що державні ресурси — це не просто покупка послуг, а задоволення потреб людей — жінок і чоловіків, дівчат та хлопців. Реальна перевірка того, як виконуються бюджети, — це те, наскільки добре задовольняються потреби людей. Інструменти бюджетування програм, пов'язаних з гендерним питанням використовуються для аналізу використання державних ресурсів, спираючись на гендерну концепцію. Мета полягає в тому, щоб не виділяти державні кошти таким чином, щоб це було несправедливим і дискримінаційним, а скоріше для забезпечення більш справедливого розподілу ресурсів між статями (<http://www.includegender.org/>).

53. Особливий напрямок у Гетеборзі є його субсидуванням спортивних організацій. Велика частина фінансування йде на спорт для дітей і молоді у віці від семи до двадцяти шести років з щорічним бюджетом в розмірі 80 млн. шведських крон. Всебічний гендерний аналіз цього потоку фінансування виявив ряд важливих аспектів того, як хлопці і дівчата отримують вигоду від міських витрат. Організовані види спорту сильно розділені за статтю (це не унікально для Гетеборга), причому хлопці чисельно переважають в більшості видів спорту. У Гетеборзі для 36 з 44 видів спорту значна частка субсидування виділяється на діяльність для хлопчиків, ніж для дівчаток (64% і 36% відповідно). Коли справа доходить до інвестиційних грантів, для дев'ятьма з одинадцяти видів спорту користуються хлопчики, що переважає кількість тих, які призначені для дівчат. Єдині види спорту, в яких велика частка грантів доводиться на дівчаток — це верхова їзда і гімнастика. У цілому аналіз показав, що 37 відсотків грантів доводиться на дівчат, а 63 відсотки — на хлопців.

54. Аналіз вказує на ряд рекомендацій, у тому числі на надання дівчатам більшої кількості видів спорту та заходів; розподіляти ресурси між дівчатками і хлопчиками більш справедливо; і пропонують молодим людям гранти для членства в приватних залах і клубах здоров'я.

55. Ще одна важлива ініціатива почалася в наприкінці 2015 року в Гетеборзькому університеті. Мета полягає в тому, щоб проаналізувати весь Університет ззовні, а для всіх організацій щоб фактор гендерної рівності був присутній на усіх рівнях. Грунтуючись на своїх існуючих зусиллях з гендерної рівності, кожен факультет буде обирати

¹⁵ Gender budgeting in the City of Reykjavik. http://reykjavik.is/sites/default/files/gender_budgetin_in_the_city_of_reykjavik.pdf

¹⁶ Організація об'єднаних націй. Рада ООН з прав людини: "Доповідь Робочої групи з питань дискримінації по відношенню до жінок в законодавстві і на практиці", "Додаток, Місія в Ісландію", 2014 рік.

один відділ, щоб служити пілотом, і буде розглядати рішення, бюджети, процеси планування і розгляду з точки зору гендерної концепції. Мета полягає в тому, щоб визначити, як аспекти функціонування університету, такі як дослідження, оцінка, забезпечення освіти, умови праці та кар'єрні шляхи, впливають на чоловіків і жінок, а також те, яка існує можливість для поліпшення результатів гендерної рівності.

VI. Спостереження за бюджетування програм, пов'язаних з гендерним питанням у Європі

56. Більшість ініціатив на сьогоднішній день обмежені витратами, зокрема витратами у сферах соціальної політики. Така увага до витрат набагато легше піддається гендерному аналізу тих посадових осіб, для яких впровадження політики гендерної рівності є відповідальністю. Слід, однак, пам'ятати, що політика в області оподаткування та соціального забезпечення може впливати на гендерну рівність, і тому необхідно піддавати гендерному аналізу і переробляти таким чином, щоб домогтися більш високих результатів в області гендерної рівності.

57. Буде значно поліпшена координація між цілями гендерної рівності та бюджетуванням програм, пов'язаних з гендерним питанням. У більшості випадків, коли існує стратегія гендерної рівності, деякі зі сформульованих цілей частково збігаються з державними економічними цілями. Підгонка ініціатив бюджетуванням програм, пов'язаних з гендерним питанням до цілей гендерної рівності може забезпечити підґрунтя для отримання кращих результатів гендерної рівності.

58. Гендерна рівність — це надзвичайно амбіційний проект, масштаб якого не було повністю зрозуміло з самого початку. Бюджетування програм, пов'язаних з гендерним питанням, зосереджуючись на ресурсах, необхідних для здійснення політики, дає можливість отримати більш чітке уявлення про вплив державної політики (і, крім того, на державні ресурси) на чоловіків і жінок, які є бенефіціарами державної політики.

59. Бюджетування програм, пов'язаних з гендерним питанням вимагає розуміння як економічних, так і гендерних аспектів політики, пов'язаної з бюджетами. У більшості випадків аналіз бюджетування програм, пов'язаних з гендерним питанням починається з підрахунку числа бенефіціарів державних витрат і диференціювання даних за статевою ознакою. Цей рівень аналізу дає корисну інформацію; тим не менш, для підтримки ефективного гендерного бюджетування необхідний більш змістовний аналіз, заснований на розумінні того, як гендер діє в суспільстві для того, щоб сформувати поведінку чоловіків і жінок в сім'ї, у якості робочої сили і на ринку.

60. Жінки висувують багато ініціатив з бюджетування програм, пов'язаних з гендерним питанням у формі аналізу та адвокатування громадянського суспільства. Ключовим аспектом політики гендерної рівності є участь жінок на арені прийняття рішень. Це стосується гендерного бюджетування.

61. Бюджетування програм, пов'язаних з гендерним питанням зіграло важливу роль в забезпеченні гендерної рівності в порядку денному в багатьох країнах, особливо в нових незалежних країнах колишнього Радянського Союзу, головним чином через підтримку донорів (чи наполегливості).

62. Бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, зіграло важливу роль в активізації громадянського суспільства, особливо в нових незалежних державах, для взаємодії з новими демократичними інститутами. Наприклад, в Боснії і Герцеговині першим важливим результатом бюджетування програм, пов'язаних з гендерним питанням є виділення особливої лінії витрат в бюджеті на притулки для жінок, які постраждали від гендерно-зумовленого насильства. Цей успіх був викликаний пропагандистськими зусиллями організацій громадянського суспільства. У "колишній Югославській Республіці Македонія" громадянське суспільство є ключовим партнером в реалізації державної стратегії цієї країни з бюджетування програм, пов'язаних з гендерним питанням. ООН Жінки були одними з найбільш важливих і активних прихильниць бюджетування програм, пов'язаних з гендерним питанням в багатьох частинах світу, і зокрема їх програма роботи в Південно-Східній Європі з 2006 року сприяла залученню громадянського суспільства в усі аспекти роботи і створенню потенціалу для аналізу гендерного бюджету та адвокатування.

63. Децентралізація зіграла певну роль в стимулюванні ряду ініціатив у ділянці бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, і багато експертів, особливо в галузі державного управління, вважають, що саме бюджетування програм, пов'язаних із гендерним питанням, може мати значення. Реформи бюджету і / чи управління забезпечили стимул і рамки для впровадження бюджетування програм, пов'язаних з гендерним питанням. Це виявилось корисною і потенційно продуктивною методикою для подальшого вивчення.